

Begyndelse og maasse beholder det noget længe. Sagens historiske Gang er jo i Kort-
 hed denne. Den Kommission, som nedattes
 i 1857 for at tage under Overvejelse, hvad
 der kunde gøres for at forandre den tgl.
 Anordning eller Resolution af 6te Maj 1850
 om Undervisningen i de lærde Skoler, fore-
 slog en Væmpelse i Sagen. Denne Kommis-
 sion udtalte bl. a. for Religionens Vedkom-
 mende, at den systematiske Del af dette Sag
 kunde maasse nok afflattes med den daværende
 6te Klasse, og Prøven ved den sidste Eks-
 amen, Afgangseksamen, skulde saa kun bestaa
 i Læsning i det ny Testamente. I den tgl.
 Kundgørelse, som udtom 6te November 1858,
 var denne Henstilling ganske vist ikke tagen til
 Følge, men der bebudedes en nærmere Bestem-
 melse om Religionsfaget som Prøvningsgen-
 stand i Skolen. Saa som der imidlertid i
 Slutningen af Halvtredserne og i Begyndel-
 sen af Treserne en stærk Bevægelse op igen
 for at faa Undervisningsstoffet begrænset;
 de mange Adresser og Forsættlinger, som i
 denne Anledning indsendtes til Ministeriet,
 sendte Ministeriet saa igen til Undervis-
 ningsinspektøren, og deraf henvendte han sig
 til Rektorerne om deres Betænkning. I denne
 Henvendelse i Juni 1861 skriver Ministeren
 blandt andet saaledes om Religionen: Jeg
 mener, siger han, at det er udenfor al Tvivl,
 at Religionsundervisningen bør fortsættes
 uindskrænket gennem alle Klasser, men da
 Maalet jo er religiøs Befæstelse, Troslivets
 Befæstelse, bør det nu overvejes, om ikke dette
 Maal lettere vilde kunne naas, naar man affas-
 fede Prøven og kun holdt Eksamen over Ele-
 verne til Konfirmationsalderen. Den senere
 Undervisning, skriver han saa, vilde det
 maasse være rettere at henlægge noget mere
 under de kirkelige Myndigheder og lade dem
 træffe Bestemmelser derom. I Rektorernes
 Svar bliver det ogsaa meget stærkt betonet,
 at Religionsundervisningen skulde fortsættes
 gennem alle Klasser, og i Modfætning til
 Ministerens noget uklare Hentydning til de
 kirkelige Myndigheder holdt man paa, at Sa-
 get skulde have en fagmæssig Behandling in-
 den for Skolens Ramme, blandt andet for ikke
 at bryde det planmæssige Samarbejde; selv
 under disse Betingelser var der flere Rek-
 torer, der udtalte deres stærke Betænke-
 ligheder ved at opgive Saget som Prø-
 vningsgenstand ved Afgangseksamen. En-
 kelte protesterede derimod, og det samme
 gjorde ogsaa Undervisningsinspektøren,
 Konferensraad Madvig, og paa en enkelt
 Undtagelse nær ogsaa Landets Biskopper, da
 Sagen i 1862 var til deres Betænkning. Da
 Sagen blev forhandlet i Konfistoriet Maret
 efter, 1863, i Anledning af et andet Forslag,

var der ogsaa i Konfistoriet flere Med-
 lemmer, der udtalte deres store Betænke-
 lighed ved, at Saget ikke længere skulde være
 Prøvningsgenstand. Helt anderledes stillede
 sig et Udvalg, som var nedsat af det filoso-
 fiske og naturvidenskabelig-matematiske Fa-
 kultet, og hvis Betænkning ledsagede Kon-
 fistoriets Betænkning i 1863, thi Flertallet i
 dette Udvalg af det matematisk-naturviden-
 skabelige Fakultet erklærede sig bestemt mod,
 at der skulde undervises i Religion efter
 Konfirmationsalderen, og det antydede, at
 det hørte ikke hjemme i Skolen og vilde vel
 sagtens kun føre til Partisanisme og Parti-
 kampe. Den kongelige Resolution, som ud-
 kom Maret efter, den 30te November 1864,
 gik en Mellemvej mellem Biskopperne og en
 Del Rektorer paa den ene Side og dette her
 nævnte Udvalg paa den anden ved at bestemme,
 at i Religion skulde der undervises
 i alle Klasser, men Saget skulde ikke være
 Genstand for Prøve de to sidste Aar. I
 Loven af 1ste April 1871 har Udvalgets
 Standpunkt derimod faaet fuldt Medhold,
 thi i denne Lov blev det nemlig bestemt, at
 der kun skal undervises i Religion til Kon-
 firmationsalderen, og det er maasse ikke det
 mindst mærkelige ved denne forhaastede Lov,
 der blev jaget igennem i Samlingens sidste
 Djeblit, at man saaledes kunde foretage en
 saa radikal Forandring i et saa vigtigt Hoved-
 sag, uden at der havde været nogen som
 helst Forhandling i Tinget, og uden at man
 havde nogen som helst yderligere Støtte end
 den ældre Betænkning fra det filosofiske
 og matematiske Fakultet. Afgørelsen vakte
 megen Behyrring i mange Kredse rundt om i
 Landet, og det ikke alene hos Præsterne og
 Lægsfolk, men ogsaa i Skolekredse. Da Ros-
 kilde Konvent i 1876 sendte en Henvendelse
 til alle Landets Rektorer og større Skole-
 bestyrere om denne Sag, svarede 15 af de
 17, man havde henvendt sig til, med at er-
 klære, at denne Lov var, i alt Fald for Reli-
 gionens Vedkommende, et bestemt Misgreb,
 som der burde raades Bod paa saa
 snart som muligt. Den almindelige Mis-
 fornøjelse bevægede da ogsaa den daværende
 Kultusminister til i Juni 1879 at udvirke
 en kongelig Anordning, ifølge hvilken der
 skal undervises i Religion en Time om Ugen
 i de to øverste Latinklasser, enten af en af
 Lærerne eller af Præsten i vedkommende By.
 Men skønt man naturligvis var Ministeriet
 og Rektorerne taknemlig for den Smøde-
 kommenhed, som derved blev vist, og som jo
 var, hvad det fuldt ud maa erkendes, det
 højeste, der kunde bringes ud af det med den
 forhaandenværende Lov, saa kunde man dog
 ikke ret vel forlange, at man fra Kirkens